

Урок №13

Правопис значущих частин слова.
Написання префіксів ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ-

ЛІНГВІСТИЧНИЙ ДИКТАНТ

ТАК/НІ

1. Слова складаються з основи й закінчення або тільки основи.

2. Основа слова – це частина слова без закінчення.

3. Суфікс – значуща частина слова, що стоїть перед коренем.

4. Закінчення – незмінювана частина слова.

5. Префікс – це частина слова, що стоїть перед коренем.

6. Слова, у яких корені подібні, але мають різне значення, спільнокореневі.

ЛІНГВІСТИЧНИЙ ДИКТАНТ

ТАК/НІ

7. Слова бувають змінні та незмінні.

8. У слові може бути тільки один префікс, корінь і суфікс.

9. Незмінні слова не мають закінчення.

10. До незмінних слів належать прислівники.

11. Слова «урок», «уроки», «уроками» є спільнокореневими.

12. Слово «пальто» незмінне.

Лінгвістичний диктант
ТАК-НІ

1.Так.

2.Так.

3.Ні.

4.Ні.

5.Так.

6.Ні.

7.Так.

8.Ні.

9.Так.

10. Так.

11. Ні.

12.Ні.

Прочитайте подані слова парами.

ПРЕМУДРИЙ – ПРИМУДРИТИСЯ;
ПРЕСТАРИЙ – ПРИСТАРКУВАТИЙ.

Чи виразно в них звучать ненаголошені
Е, И в префіксах?

Який префікс можна замінити словом **ДУЖЕ**?

Зробіть висновок, як можна перевірити
написання префіксів **ПРЕ-**.

ПРЕФІКС **ПРЕ-** ВКАЗУЄ НА ВИЩУ МІРУ
ОЗНАКИ (ЙОГО МОЖНА ЗАМІНИТИ
ПРИСЛІВНИКОМ **ДУЖЕ**):
ПРЕХИТРИЙ, ПРЕЧУДОВИЙ.

«Комплімент»

До словосполучень доберіть означення
з префіксом **пре-**

- Мамині руки (дуже ніжні) –
- Мамина усмішка (дуже ласкава) –
- Татусеві поради (дуже цінні) –
- Бабусині слова (дуже лагідні) –
- Бабусині пампушки (дуже смачні) –
- Дідусева наука (дуже мудра) –

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

Запозичення зі старослов'янської (переважно церковні) пишуться з префіксом **пре-**:
преосвященство, преподобний, престол, презирство.

Прочитайте подані слова парами.

В'ЯЗАТИ – ПРИВ'ЯЗАТИ;
МІСЬКИЙ – ПРИМІСЬКИЙ;
СІСТИ – ПРИСІСТИ;
ЛЕТІТИ – ПРИЛЕТІТИ.

Що означають слова із префіксом ПРИ-?

Префікс ПРИ- пишемо в словах, що означають
ПРИЄДНАННЯ ДО ЧОГОСЬ,
ЗНАХОДЖЕННЯ БІЛЯ ЧОГОСЬ,
НЕПОВНОТУ ДІЇ,
НАБЛИЖЕННЯ ДО ЧОГОСЬ.

Дослідження-порівняння

ПРЕжовтий
ПРЕстарий

ПРЕгіркий (дуже гіркий)
ПРЕвільний (дуже вільний)

ПРИжовклий

ПРИстарілий (хоч будинок
престарілих)

ПРИгірклий (трохи гірчить)
ПРИвільний (безмежний,
широкий)

ЗВАЖАЙ НА ЗНАЧЕННЯ СЛІВ.

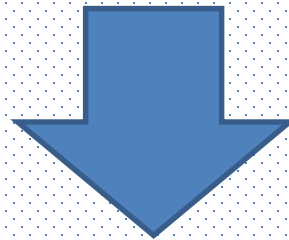
Орієнтуйся на **-л-** (на неповноту ознаки
найчастіше вказує саме цей суфікс).

Випишіть слова у дві колонки:

1) з префіксом пре-;

2) з префіксом при-.

Пр..смачно, пр..йдуть, пр..ліпити, пр..чудово,
пр..світити, пр..здоровий, пр..вчити, пр..сипати,
пр..красно, пр..снитися, пр..гарний, пр..чаїтися.

КЛЮЧ

У кожному слові підкресліть п'яту від початку букву й прочитайте назву української народної казки.

КЛЮЧ

«МУДРА ДІВЧИНА»

Префікс ПРІ- пишемо лише в трьох словах:
ПРІЗВИЩЕ, ПРІЗВИСЬКО, ПРІРВА.

ПРІЗВИЩЕ - найменування особи, набуте при народженні або вступі в шлюб, що передається від покоління до покоління і вказує на спорідненість.

ПРІЗВИСЬКО – найменування, що іноді дається людині й указує на яку-небудь рису її характеру, зовнішності, діяльності, звичок.

ПРІРВА - провалля із стрімкими урвищами по краях, велика й глибока яма або яр; стрімке урвище.

Творче конструювання

Запишіть слова, що означають:

- наближення птаха, коня, риби, змії;
- наближення автомобіля, пішохода, лижника;
- наближення круглого предмета.

ПЕРЕВІР

- прилетіти, прискакати, припливти, приповзти;
- приїхати, прийти, прикотити;
- прикотитися.

Доберіть до поданих слів спільнокореневі з префіксами **пре-**, **при-**, утворені слова запишіть у дві колонки, залежно від значення префікса.

Добрий, солити, згадати, чудовий, злий, мудрий, берег, сісти, дорогий, лягти, горіти, гальмувати, будувати, святий, заховати, будувати, чисте, смачно, дзвінко, пудра.

*Замінити слова і словосполучення слова з
префіксами пре- або при-*

Місцевість біля Карпат

Невеликий мороз

Дуже поганий

Лягти на кілька хвилин

Дуже високий

Посадка на землю

Дуже великий

Край біля моря

Дуже глибокий

Ділянка біля школи

ПЕРЕВІР

прикарпатська

приморозок

препоганий

прилягти

превисокий

приземлення

превеликий

приморський

преглибокий

пришкільна

МЕТОД «П'ЯТЬ ПАЛЬЦІВ»

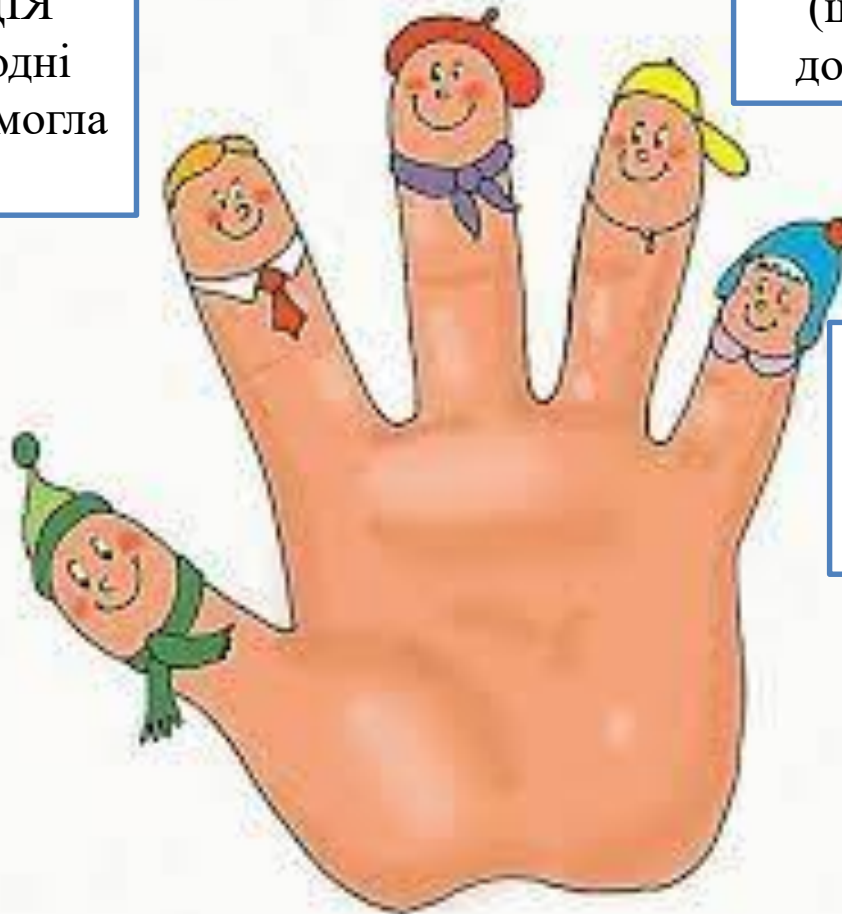
САМОПОЧУТТЯ
(який сьогодні був
у мене настрій?)

БЛИЗЬКІСТЬ ДО
МЕТИ
(що я сьогодні
досяг/досягла?)

ВЗАЄМОДІЯ
(чим я сьогодні
допоміг/допомогла
іншим?)

ВАЖЛИВО
ДІЗНАТИСЯ
(над чим мені
потрібно
поміркувати?)

МОЇ НАДБАННЯ
(які знання я
сьогодні
здобув/здобула?)

Домашнє завдання

***Вивчити теоретичний матеріал за підручником(с.75-78).
Списати, вставляючи пропущені літери.***

Пр..дбати, пр..звище, пр..азовський, пр..дорогий,
пр..блудитися, пр..вабити, пр..звисько, пр..спокійний,
пр..гнічувати, пр..високий, пр..гортати, пр..славний, пр..рва,
пр..губити, пр..судити, пр..глибокий, пр..дорожній, пр..сісти,
пр..гаряче.